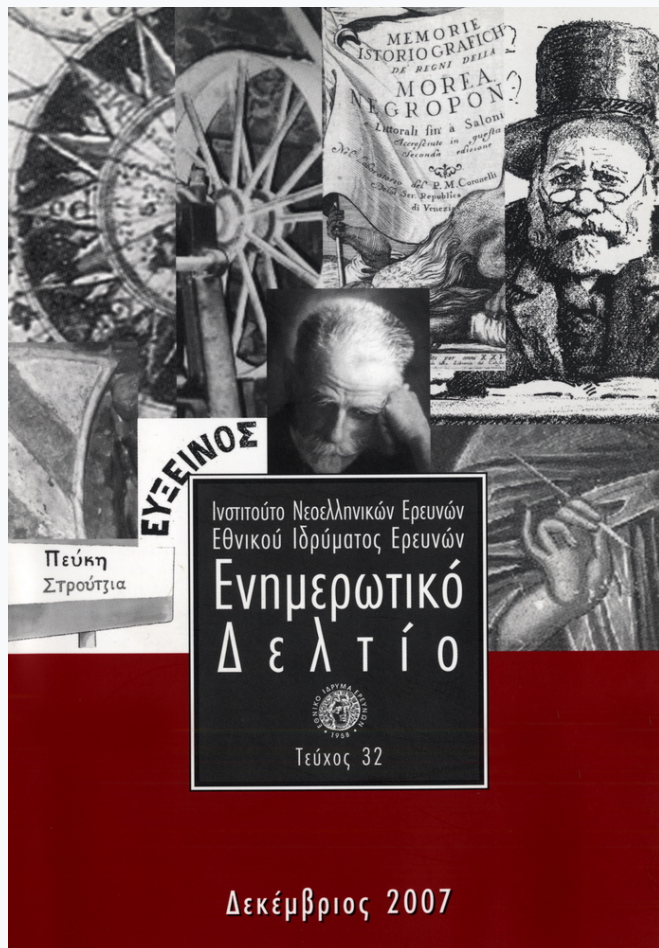

Ενημερωτικό Δελτίο

Τόμ. 32 (2007)

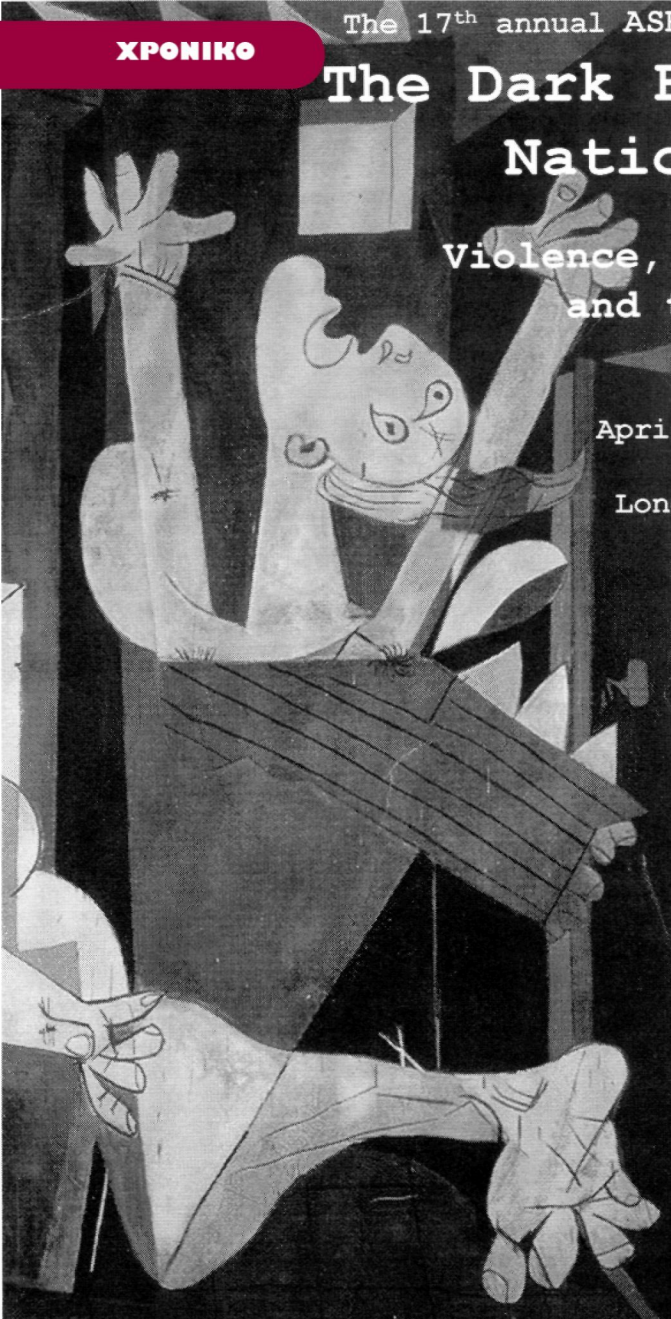

ΧΡΟΝΙΚΟ

doi: [10.12681/news.215](https://doi.org/10.12681/news.215)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΧΡΟΝΙΚΟ. (2008). *Ενημερωτικό Δελτίο*, 32, 90–95. <https://doi.org/10.12681/news.215>

XPONIKO

The 17th annual ASEN Conference

The Dark Face of Nationalism

Violence, Extremism
and the Nation

April 17-19, 2007

London School of
Economics

LSE

ASEN

17ο Διεθνές Συνέδριο για τον Εθνικισμό

Η Σκοτεινή Όψη του Εθνικισμού

London School of Economics and Political Science

(Λονδίνο, 17-19 Απριλίου 2007)

Πως τα προηγούμενα δεκαέξι χρόνια, έτσι και φέτος, ο Όμιλος για τη Μελέτη του Εθνοτισμού και του Εθνικισμού (Association for the Study of Ethnicity and Nationalism / ASEN), διοργάνωσε το ετήσιο συνέδριό του στο London School of Economics and Political Science. Ξεκινώντας δειλά το 1990 σαν μια πρωτοβουλία μεταπτυχιακών φοιτητών γύρω από τον καθηγητή Ιστορικής Κοινωνιολογίας Anthony D. Smith, η ASEN είναι σήμερα ένα ευρύ δίκτυο ακαδημαϊκών δασκάλων, ερευνητών και φοιτητών από όλο σχεδόν το φάσμα των κοινωνικών επιστημών. Κεντρικό μέλημα από την ίδρυση της ASEN υπήρξε η διοργάνωση ενός ετήσιου συνεδρίου με στόχο την επαφή και τον διάλογο ερευνητών από διαφορετικές επιστημονικές πειθαρχίες, τη διαμόρφωση νέων ερμηνευτικών εργαλείων και, γενικά, τη συμβολή στον διάλογο για το εθνικό και το εθνοτικό φαινόμενο. Το θέμα του φετινού συνεδρίου ήταν οι σχέσεις εθνικισμού και βίας. Μέσα στο τριήμερο που διήρκεσαν οι εργασίες του έγιναν δώδεκα συνεδριάσεις και ακούστηκαν τριακόσιες ανακοινώσεις περίπου. Βασική επιλογή των διοργανωτών ήταν η κατανομή των εργασιών σε συνεδρίες της ολομέλειας, όπου μία ή δύο κεντρικές εισηγήσεις από αναγνωρισμένους επιστήμονες διέγραφαν μια θεματική περιοχή "δίνοντας τον τόνο της ημέρας", και σε παράλληλες συνεδρίες με ειδικά θέματα.

Το πρόγραμμα των κεντρικών εισηγήσεων ήταν, συγκεντρωτικά, το ακόλουθο:

Carolyn Marvin, University of Pennsylvania: "Back to basics: is violence necessary?".

Mark Juergensmeyer, University of California, Santa Barbara: "The global violence of religious nationalism". ♦ Paul Bew, Queen's University, Belfast: "Exclusion or inclusion? The ambiguities of Irish nationalism". ♦ Roger Eatwell, University of Bath: "Fascism and neo-Fascism: violence, propaganda and abeyance". ♦ Montserrat Guibernau, Queen Mary, University of London: "National identity and new radical right". ♦ Peter Van der Veer, Utrecht University: "Violence and transcendence in Asia".

Οι παράλληλες συνεδρίες, από την άλλη πλευρά, εμβάθυναν σε επιμέρους περιπτώσεις οι οποίες δεν περιοριζόταν γεωγραφικά μόνο στη δυτική ή κεντροανατολική Ευρώπη αλλά εκτεινόταν στην εγγύς και άπω Ανατολή, στην Ινδία, την Αμερική και την Αυστραλία. Ας σημειωθεί ότι ένας ικανός αριθμός ανακοινώσεων επικεντρώθηκε στη σύγχρονη βαλκανική ιστορία, εστιάζοντας στη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας, ενώ αρκετές άλλες αναφέρθηκαν στη βίαιη μεταχείριση των εθνοτικών μειονοτήτων εκ μέρους της Τουρκικής Δημοκρατίας από την ίδρυση της μέχρι σήμερα.

Ιδωμένες ως σύνολο, οι ανακοινώσεις του συνεδρίου αξιοποίησαν μεθοδολογικά και αναλυτικά εργαλεία από το σώμα των θεωριών για το εθνικό φαινόμενο αλλά και από γειτονικά πεδία όπως οι πολιτισμικές σπουδές, οι σπουδές του φύλου, οι μεταποικιακές σπουδές, οι διεθνείς σχέσεις κ.ά. Το συνέδριο έκλεισε με την επισημάνση ότι η βία δεν είναι μονόδρομος για καμιά μορφή ανθρώπινης δράσης, ακόμα και για εκεί-

νες που παίρνουν κινηματικό χαρακτήρα επιχειρώντας ρήξεις και ανατροπές, όπως δηλαδή τα περισσότερα εθνικά κινήματα. Δεν πρέπει ωστόσο να παραθεωρείται το γεγονός ότι ο εθνικισμός συνιστά, κατά κύριο λόγο, ένα πολιτικό σχέδιο με στόχο την κατάληψη και την άσκηση εξουσίας εν ονόματι του έθνους. Κι αυτό δεν γίνεται διαφορετικά, παρά με βία.

Μάριος Χατζόπουλος

Ημερίδα

Δημήτριος Ν. Βερναρδάκης: Η ζωή και το έργο του

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αθηνών

(Πανεπιστήμιο Αθηνών, 10 Οκτωβρίου 2007)

Η Ημερίδα έθεσε ως στόχο τη σφαιρική προσέγγιση της προσωπικότητας ενός κορυφαίου και πολυπράγμονος ρομαντικού διανοητή του 19ου αιώνα, του λεσβίου Δημητρίου Ν. Βερναρδάκη.

Στην εκδήλωση απηύθυναν χαιρετισμό ο Αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών καθηγητής Ιωάννης Καρακώστας και η Κοσμήτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής καθηγήτρια Μαρίκα Θωμαδάκη. Την έναρξη των εργασιών κήρυξε ο Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών καθηγητής Βάλτερ Πούχνερ.

Στην πρωινή συνεδρία παρουσίασαν τις ανακοινώσεις τους οι: Παναγιώτης Βερναρδάκης (διδάκτωρ Οικονομικών Επιστημών Πανεπιστημίου Φραγκφούρτης), "Εισαγωγή στον βίο και τα έργα του Δημητρίου Ν. Βερναρδάκη". ♦ Βάλτερ Πούχνερ (καθηγητής, ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Η 'Φαύστα' του Δημητρίου Βερναρδάκη. Το κύκνειο άσμα του Αθηναϊκού Ρομαντισμού". ♦ Χαρά Μπακοδικόλα (καθηγήτρια, ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Η 'Μερόπη' του Βερναρδάκη και του Βολταίρου". ♦ Άννα Ταμπάκη (καθηγήτρια, ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Η θεωρία περί ρομαντικού δράματος και η 'Μαρία Δοξαπατρή'". ♦ Κυριακή Πετράκου (επικ. καθηγήτρια, ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Ερωτας και εθνική προδοσία σε δύο έργα του Βερναρδάκη: 'Μαρία Δοξαπατρή' και 'Ευφροσύνη'". ♦ Ιωσήφ Βιβιλάκης (επικ. καθηγητής, ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Ο Δημήτριος Βερναρδάκης ως συγγραφέας σχολικών βιβλίων. Η περίπτωση της 'Ιεράς Ιστορίας'". ♦ Άννα Καρακατσούλη (λέκτωρ, ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Ο Δημήτριος Βερναρδάκης και η ιστορική διδασκαλία". ♦ Μαρία Τόμπρου (υποψ. διδάκτωρ Τμήματος Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Ο Δημήτριος Βερναρδάκης και η μπαλλάντα".

Στην απογευματινή συνεδρία παρουσίασαν ανακοινώσεις οι: Έφη Βαφειάδη (αναπλ. καθηγήτρια, Τμήμα Θεάτρου, Σχολή Καλών Τεχνών, ΑΠΘ), "Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος κρι-

τικός του Βερναρδάκη". ♦ Αλεξία Αλτουβά (υποψ. διδάκτωρ, ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Η συμβολή του Βερναρδάκη στην ανάδειξη των πρωταγωνιστριών της ελληνικής σκηνής (Πιπίνα Βονασέρα - Αικατερίνη Βερώνη - Ευαγγελία Παρασκευοπούλου)". ♦ Βαρβάρα Γεωργοπούλου (διδάκτωρ θεατρολογίας, διδάσκουσα στο ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), "Η πρόσληψη του Δημητρίου Βερναρδάκη στη μεσοπολεμική περίοδο". ♦ Έλενα Καμηλάρη (υποψ. διδάκτωρ, ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Η τραγωδία 'Κυψελίδα' και το γερμανικό της πρότυπο". ♦ Μηνάς Αλεξιάδης (επικ. καθηγητής, ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Ο Δημήτριος Βερναρδάκης και τα περί μουσικής". ♦ Κώστας Γεωργουσόπουλος (επίτιμος διδάκτωρ ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Αθηνών, φιλόλογος - μεταφραστής - κριτικός θεάτρου), "Μια πρώιμη ερμηνεία της Αριστοτελικής Καθάρσεως". ♦ Σπύρος Α. Ευαγγελάτος (Ομότιμος καθηγητής, ΤΘΣ, Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Είναι θεμιτό να μεταγλωττίζονται τα έργα του Δημητρίου Βερναρδάκη;". Η Ημερίδα πλαισιώθηκε από εκτενείς και πολύ γόνιμες συζητήσεις γύρω από τα ποικίλα ζητήματα που εγείρουν ο βίος και το έργο του διανοούμενου στοχαστή, ιστορικού, ποιητή και κορυφαίου δραματουργού Δ. Ν. Βερναρδάκη.

Τον απολογισμό και το κλείσιμο των εργασιών έκαναν από μέρους της Ο.Ε. ο Πρόεδρος της καθηγητής Βάλτερ Πούχνερ και η Γενική Γραμματέας καθηγήτρια Άννα Ταμπάκη.

Άννα Ταμπάκη

Ι΄ Συνάντηση Ιστορίας του Δικαίου (Κομοτηνή, 19-20 Οκτωβρίου 2007)

Αποτελούν πλέον θεσμό οι Συναντήσεις Ιστορίας του Δικαίου που, κάθε Οκτώβριο, οργανώνει η Νομική Σχολή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης στην Κομοτηνή, με πρωτοβουλία του καθηγητή Κωνσταντίνου Γ. Πιτσάκη και της αναπληρώτριας καθηγήτριας Μαρίας Γιούνη. Συναντήσεις όπου παρουσιάζονται ανακοινώσεις για έρευνες οι οποίες καλύπτουν όλο το φάσμα της ιστορίας του δικαίου, από την αρχαιότητα ως την εποχή μας. Στις Συναντήσεις αυτές μετέχουν, από την αρχή τους, και μέλη του ερευνητικού προγράμματος "Θεσμοί και Ιδεολογία στη νεοελληνική κοινωνία, 15ος-19ος αιώνας" του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών, παρουσιάζοντας έρευνές τους που εμπίπτουν σε αυτή τη χρονική περίοδο.

Φέτος που –από τις 19 ως τις 20 Οκτωβρίου– πραγματοποιήθηκε η Ι΄ Συνάντηση, έλαβαν μέρος με ανακοινώσεις τους τρία μέλη του προγράμματος. Συγκεκριμένα ο Δημήτρης Γ. Αποστολόπουλος παρουσίασε το θέμα "Fontes Minores του Μεταβυζαντινού δικαίου", η Γιούλη Ευαγγέλου το θέμα "Ενας νέος λόγος καθάρσεως θεσμοθετείται το 1593" και ο Παναγιώτης Δ. Μιχαηλάρης το θέμα "Και πάλι για τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις του Μητροπολίτη Μηθύμνης τον 19ο αιώνα".

Ούτε ήταν βεβαίως οι μόνες ούτε έγινε λόγος μόνο για τη μεταβυζαντινή περίοδο της ιστορίας του δικαίου. Ανακοινώσεις όπως "Ασπρτεία και λιποτάξιον. Η αντιμετώπιση των στρατιωτικών εγκλημάτων στην Ελλάδα των κλασικών χρόνων" (Ευγένιος Γιάρνης), "Μία νέα πηγή του αττικού οικογενειακού δικαίου" (Φώτιος Κατζούρος), "Απογραφή και αγώνες" (Σπύρος Κουλοχέρης), "Η δίκη του Φωκίωνα, Αθήνα 318 π.Χ." (Ηλίας Αρναούτογλου), "Κοινόν των Αιτωλών - πτυχές της ομοσπονδιακής πολιτειακής οργάνωσης" (Νίκος Δρακόπουλος) και "Μορφές νεκρικής λατρείας στις *Περιηγήσεις* του Πausανία" (Χρήστος Παπαγρηγορίου) αναφέρονταν στο αρχαίο ελληνικό δίκαιο· στο ρωμαϊκό και βυζαντινό αναφέρονταν οι ανακοινώσεις "Ιδιωτική βούληση, έννομο αποτέλεσμα και εξωτερικός τύπος στο κλασικό Ρωμαϊκό δίκαιο" (Κώστας Βλάχος), "Τα τυχερά παιχνίδια από τη Ρώμη στο Βυζάντιο" (Σπύρος Τρωιάνος) και "Από την σχολήν του περιωνύμου φιλοσόφου. Σχόλια στη διδασκαλία του δικαίου τον 11ο αιώνα" (Μάριος Τάνταλος). Μία ανακοίνωση, αυτή του Γιάννη Χατζάκη με τίτλο "Νοτάριοι και νοταριακή πρακτική στη βενετοκρατούμενη Κρήτη", αφορούσε το δίκαιο κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας, ενώ με την επιβίωση του ρωμαϊκού και βυζαντινού δικαίου στο σύγχρονο δίκαιο, στη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων αλλά και στα δικαστήρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ασχολήθηκε η Αθηνά Δημοπούλου, που παρουσίασε το θέμα "Νομολογία Ρωμαϊκού και Βυζαντινού Δικαίου".

Τέλος, καθώς φέτος συμπληρώνονται τα 200 χρόνια του γαλλικού Code de Commerce (1807), παρουσιάστηκε μια σειρά ανακοινώσεων για το εμπορικό δίκαιο, με θέματα που κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα από το αρχαίο αιγυπτιακό (Ελένη Καραμπάτσου, "Σαραπίας Σαραπίωνος: πλοιοκτήτρια ή ναύκληρος") και το αρχαίο ελληνικό (Σοφία Αδάμ, "Το Εμπορικό Δίκαιο στον αρχαιοελληνικό κόσμο"), ως το μεταβυζαντινό δίκαιο (Γιώργος Ροδόλακης, "Ναξιώτικα ναυλοσύμφωνα (τελευταίο τέταρτο του 17ου αιώνα)", Δέσποινα Τσούρκα-Παπαστάθη, "Ο Code de Commerce και οι Έλληνες έμποροι της Τρανσυλβανίας").

Γιούλη Ευαγγέλου

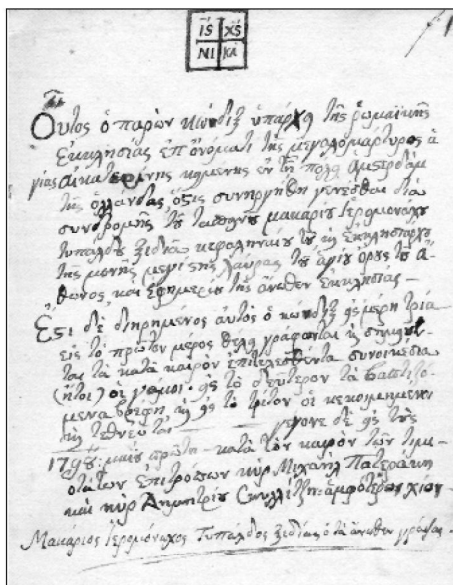
Επιστημονική ημερίδα

Η σημασία των ξένων αρχείων για τη μελέτη της ελληνικής ιστορίας: ερευνητικά προγράμματα / προοπτικές

(Ολλανδικό Ινστιτούτο Αθηνών, 30 Μαρτίου 2007)

Το Ολλανδικό Ινστιτούτο Αθηνών συντονίζει το πρόγραμμα "Ολλανδικά αρχεία και ελληνική ιστορία", το οποίο κάνει χρήση ολλανδικών διπλωματικών εγγράφων που χρονολογούνται από τον 17ο έως τον 19ο αιώνα. Ένας σεβαστός αριθμός αυτών των εγγράφων αναφέρεται στην περιοχή του Αιγαίου. Πρόκειται για έγγραφα αυτά είναι μεγάλης σημασίας γιατί όχι μόνο ρίχνουν φως στις εξελίξεις στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της οθωμανικής εποχής, αλλά παρουσιάζουν επιπλέον το πληροφοριακό υλικό που η ολλανδική κυβέρνηση συνέλεξε γι' αυτές τις εξελίξεις.

Προκειμένου το Ολλανδικό Ινστιτούτο να παρουσιάσει την προβληματική του προγράμματος οργάνωσε, στις 30 Μαρτίου 2007, επιστημονική ημερίδα με θέμα: *Η σημασία των ξένων αρχείων για τη μελέτη της ελληνικής ιστορίας: ερευνητικά προγράμματα / προοπτικές*. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης παρουσιάστηκε Οδηγός Χρήσεως στον οποίο περιγράφονται συνοπτικά οι πηγές, στις ολλανδικές αρχειακές συλλογές, σχετικές με την ιστορία της Ελλάδας και τους Έλληνες κατά την περίοδο 1250-1940. Επιπλέον, προβλήθηκε το πρόσφατα ψηφιοποιημένο αρχειακό υλικό από τα Κρατικά Αρχεία της Ολλανδίας. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκαν εισηγήσεις οι οποίες κάλυψαν διάφορες πτυχές του κεντρικού θέματος της συνάντησης:

Ben Slot, "Presentation of the Guide to the Dutch archives". ♦ Daniel Koster, "Some notes on the Greek documents in the Municipal Archive of Amsterdam". ♦ Α. Παπαδιά-Λάλα (Πανεπιστήμιο Αθηνών), "Venetian Archives and Greek history: a many-sided relation". ♦ Ευαγγελία Μπαλτά (ΙΝΕ/ΕΙΕ), "Ottoman archives". ♦ Όλγα Κατσαρδής-Hering (Πανεπιστήμιο Αθηνών), "The importance of the archives in Trieste, Vienna, Budapest and other cities of Hungary for the study of Greek history". ♦ Ελένη Γαρδίκα-Κατσαράκη (Ακαδημία Αθηνών), "British Archives". ♦ Βασίλης Κρεμμυδάς (Πανεπιστήμιο Αθηνών), "French Archives". ♦ Χρήστος Λούκος (University of Crete), "Introduction concerning the perspectives of research programme's".

Η ημερίδα ολοκληρώθηκε με συζήτηση για την εκμετάλλευση του ψηφιοποιημένου αρχειακού υλικού και την περαιτέρω ανάπτυξη σχετικών ερευνητικών προγραμμάτων.

Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα και την ημερίδα βρίσκονται στην ιστοσελίδα: <http://www.nia.gr/basicpagegreek.htm>.